

Mariola Świdarska

Fundacja „Jaś i Małgosia” we wspieraniu aktywności osób z upośledzeniem intelektualnym

---

Pedagogika Rodziny 3/1, 43-53

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Mariola Świdarska

Spółeczna Akademia Nauk

Fundacja „Jaś i Małgosia” we wspieraniu aktywności osób z upośledzeniem intelektualnym

„Hansel and Gretel” Foundation as a support for an activity of mentally disabled people

Wprowadzenie

W pełni rozwiniętym państwie istnieją trzy dające się wyraźnie określić sektory: publiczny (władza, administracja publiczna), rynkowy (biznes, przedsiębiorstwo) oraz trzeci sektor, ochotniczy (organizacje działające nie dla zysku) [Lasocik 1994]. Trzeci sektor, pozarządowy, rozwija się, dostosowując swoje zadania do potrzeb sygnalizowanych przez potencjalnych biorców. Organizacje te mają swoje korzenie w ogólnoludzkich wartościach, które sprawiają, że jednoczymy nasze siły, by pomagać innym, ale także i sobie. Dzięki swojej różnorodności i swobodzie działania, organizacje pozarządowe mają większą zdolność do szybkiego reagowania na pojawiające się problemy społeczne. Trzeci sektor to z jednej strony kluby osiedlowe, grupy wsparcia, przyparafialne zespoły charytatywne, z drugiej zaś stowarzyszenia, fundacje, związki i inne organizacje, których formułę działań określają szczegółowe przepisy prawne [Laskowska 2005].

Rys historyczny fundacji

Początków działania fundacji można się doszukać już w prawie rzymskim. Działy one wówczas jako niesamodzielne fundacje, stanowiące masy majątkowe powierzone korporacjom oraz osobom fizycznym, ale z obowiązkiem przeznaczenia na określone cele. Około V–VI w. n.e. powstały fundacje działające samodzielnie, które gromadziły majątek przeznaczony z woli fundatora na określony w akcie fundacyjnym cel. Na ziemiach polskich fundacje pojawiły

się w XII–XIII w., zajmowały się przede wszystkim szpitalami, hospicjami. Na początku prowadziły je zakony, później również osoby świeckie – monarchowie, szlachta i mieszczenie. W czasach późniejszych powstawały także fundacje stypendialne, zakładane m.in. przy Akademii Krakowskiej, Zamojskiej czy kolegiach duchownych. Na drodze rozwoju fundacji powstały różne profile świadczenia pomocy m.in.:

- fundacje zapomogowe (pomoc materialna dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji na skutek zdarzeń losowych);
- fundacje posagowe (finansowały posagi dla niezamożnych kobiet planujących zamążpójście);
- fundacje opiekujące się sierotami i porzuconymi dziećmi (potrzeba taka powstała w okresie wojen);
- fundacje kulturalne (np. biblioteki) [Suski 2006].

W 1940 roku ukazało się rozporządzenie gubernatora, które zakazywało istnienia organizacjom pozarządowym, powstałym przed 1 września 1939 r., zatem zostały zlikwidowane wszystkie fundacje w Polsce. Ostatecznie kres działalności fundacji przyniósł dekret wydany w 1952 r. [Słupska 2005].

Od 1989 roku organizacje pozarządowe przeżywają swój renesans, dzięki przywróconej swobodzie zrzeszania się i zakładania stowarzyszeń. Wówczas powstało bardzo wiele nowych fundacji i stowarzyszeń, wychodzących naprzeciw problemom i potrzebom nowoczesnego społeczeństwa. Pojawiły się organizacje, których głównym zadaniem jest przeciwdziałanie skutkom plag społecznych, takich jak: alkoholizm, narkomania i bezdomność. W suwerennej Polsce organizacje pozarządowe zajęły się również działalnością edukacyjną młodzieży, tworząc niepubliczne szkoły lub fundacje wspomagające szkoły państwowe.

W grudniu 1999 r. było zarejestrowanych w Polsce 58.459 organizacji pozarządowych, w tym: 33.556 związków i zrzeszeń, 763 organizacji społecznych, 5.461 fundacji. Dla porównania w grudniu 2003 r. istniało 68.147 organizacji, w tym: 45.500 stowarzyszeń, około 7.000 fundacji. Z danych KLON/JAWOR na rok 2003 wynika, że 58% tych organizacji prowadziło aktywną działalność [Laskowska 2005].

Działalność organizacji pozarządowych została prawnie zdefiniowana w Ustawie z dnia 23 kwietnia 2003 roku, uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Organizacjami pozarządowymi są stowarzyszenia i fundacje oraz inne podmioty pozarządowe, czyli nienależące do sektora finansów publicznych i niedziałające dla zysku.

Do zadań organizacji pozarządowych należy:

- przyjęcie czynnej postawy obywatelskiej,
- zaspokajanie potrzeb społecznych i indywidualnych,

-
- propagowanie pluralizmu i różnorodności życia społecznego,
  - tworzenie sektora realizacji zadań społecznych,
  - tworzenie mechanizmów współdziałania społecznego w podejmowaniu decyzji dotyczących różnych problemów i poziomów funkcjonowania nowoczesnego społeczeństwa,
  - duże poczucie niezależności i podmiotowości.

Istnieje wiele klasyfikacji funkcji organizacji pozarządowych opracowanych np. przez Aleksandra Kamińskiego, Irenę Lepalczyk czy Ewę Leś, jednak dziś istnieje jednolity podział tych funkcji na dwie grupy [Załużska, Boczoń 1998]. Pierwsza z nich dotyczy funkcji związanych z zaspokajaniem potrzeb, zainteresowań i aspiracji osób stowarzyszonych, druga z kolei obejmuje funkcje związane z zaspokajaniem potrzeb szerszej społeczności. Pierwsza grupa organizacji pozarządowych pełni:

- funkcję afiliacyjną, czyli potrzebę przynależności danej osoby do danej grupy społecznej, z którą się utożsamia,
- funkcję ekspresyjną, oznaczającą zapewnienie ludziom realizacji potrzeb najwyższego rzędu, tj. samorealizacji,
- funkcję pomocową, dotyczącą zaspokajania najbardziej podstawowych potrzeb jednostki.

Do drugiej grupy funkcji pełnionych przez organizacje pozarządowe zaliczamy:

- funkcję integracyjną, przejawiającą się w procesie budowania więzi społecznych, zbliżania jednostek i społeczności lokalnych. Organizacje stanowią bardzo ważny element, który wiąże rozmaite struktury publiczne ze społeczeństwem oraz jednostki i grupy społeczne między sobą,
- funkcję opiekuńczo-wychowawczą, nastawioną na tworzenie optymalnych możliwości rozwoju, a tym samym kształtowanie osobowości dzieci i młodzieży, pomoc w wyrównywaniu braków w ich sferze psychicznej, warunkach życia oraz tworzenie optymalnych warunków rozwoju. Funkcja ta obejmuje ponadto działania rozbudzające postawy prospołeczne oraz aktywizację społeczną, która ma swoje odbicie w inspirowaniu, dbałości o najbliższe otoczenie czy dostrzeganiu potrzeb ogólnych: osiedla, miasta oraz niesieniu pomocy ludziom chorym, niepełnosprawnym i samotnym,
- funkcję normalizacyjną, która stanowi płaszczyznę harmonizowania działalności społecznej z wymogami prawa. Niestety nawet najlepiej zorganizowane administracyjnie państwo nie jest w stanie zaspokoić wszystkich potrzeb społeczeństwa w odpowiednim czasie i z określoną usługą. Dlatego też organizacje pozarządowe są uzupełnieniem działalności państwa

- poprzez dawanie ludziom możliwości wyboru i oferowanie coraz bardziej specjalistycznych form pomocy. Funkcja ta jest niesamowicie przydatna w obszarze rehabilitacji i opieki nad ludźmi upośledzonymi intelektualnie, resocjalizacji osób nieprzystosowanych społecznie oraz pomocy osobom uzależnionym i bezdomnym,
- funkcję „grupy nacisku”, stanowiącą jedną z najważniejszych funkcji jaką pełnią organizacje pozarządowe, czyli: obrona podstawowych wartości społecznych: wolności, pluralizmu, poszanowania interesów wszystkich grup społecznych i wspólnego dobra. Organizacje pozarządowe podejmują walkę o realizację najistotniejszych celów i ignorowanych interesów społecznych, wywierają presję na władze lokalne, rządy i parlamenty w celu rozwiązywania i przeciwdziałania niekorzystnym zjawiskom życia społecznego [Lalak, Pilch 1999].

Charakterystyka Fundacji „Jaś i Małgosia”

Fundacja „Jaś i Małgosia” powstała w 2002 roku, a jej założycielami są wolontariusze: Marcin Krzyżanowski, Joanna Kalecińska i Małgorzata Sołtys, którzy przez kilkanaście lat pomagali osobom niepełnosprawnym, angażując się w działalność Towarzystwa Pomocy Niepełnosprawnym w Łodzi. Na początku swojego wolontariatu uczestniczyli oni w turnusach letnich, podczas których każdy z opiekunów miał pod opieką jednego wychowanka. Traktowali to jako formę spędzenia wakacji, czasu wolnego, a przy okazji jako możliwość pomagania osobom niepełnosprawnym. Z czasem zrodził się pomysł, aby stworzyć własny całodobowy ośrodek, który zapewni dobre warunki i przede wszystkim sprosta wszystkim oczekiwaniom osób niepełnosprawnych oraz ich rodziców. To właśnie oni najbardziej bali się o przyszłość swoich dzieci, o to, że kiedyś zostaną same i trafią do domów pomocy społecznej. Wspomniana trójka wolontariuszy podjęła więc stosowne kroki, aby móc stworzyć odpowiedni ośrodek, jednak osoby cywilne nie były w stanie tego zrobić. Potrzebne okazało się stworzenie organizacji, stowarzyszenia, by posiadać osobowość prawną. I tak, 18 sierpnia 2002 roku do Krajowego Rejestru Sądowego została wpisana Fundacja Pomocy Dzieciom „Jaś i Małgosia”, której nazwa miała kojarzyć się z dziećmi, zatem tytuł jednej z bajek wybrano jako nazwę. Jednak od początku swojej działalności fundacja nie zajmowała się dziećmi, które dopiero z czasem stały się głównymi jej podopiecznymi. Obecnie w swoim statucie fundacja ma do dyspozycji szeroki wachlarz możliwości świadczenia pomocy, głównie zajmuje się osobami z upośledzeniem umysłowym, spośród których aż 80% stanowią dzieci.

Głównym pomysłodawcą założenia fundacji był Marcin Krzyżanowski, który został jej prezesem. Stanowisko prezesa, jego zastępcy oraz Członków Rady Fundacji to stanowiska charytatywne.

Założyciele nie spodziewali się, że Fundacja tak szybko się rozrośnie. Dziś Fundacja „Jaś i Małgosia” jest organizacją skupiającą kilkudziesięciu pracowników, która ma pod swoją opieką kilkaset osób niepełnosprawnych. Prowadzi duży ośrodek (warsztaty terapii zajęciowej), zabiera chore dzieci na wakacje, rehabilituje je, realizuje projekty europejskie, uczy rodziców, jak łączyć opiekę nad niepełnosprawnym dzieckiem z pracą i uświadamia firmom, dlaczego warto zatrudniać osoby niepełnosprawne. Prowadzi również dla dzieci niepełnosprawnych szkołę, w której klasy są niewielkie, nauczyciele uśmiechnięci, pomoce naukowe kolorowe, sprzęt na wysokim poziomie, a nauka bezpłatna.

Fundacja Pomocy Dzieciom „Jaś i Małgosia” została zatwierdzona przez Marcina Krzyżanowskiego, Małgorzatę Sołtys i Joannę Kalecińską (Fundatorów) aktem notarialnym, sporządzonym w Kancelarii Notarialnej Iwony Szabelskiej, w Łodzi 3 lipca 2002 roku. Fundacja działa na podstawie przepisów Ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 roku o fundacjach oraz Statutu. Siedziba Fundacji mieści się w Łodzi przy ul. Tatrzańskiej 105.

Organami Fundacji są Rada Fundacji oraz Zarząd Fundacji, który stanowią Prezes Fundacji oraz jego zastępca. Do zadań Zarządu należą:

- kierowanie działalnością;
- reprezentowanie Fundacji na zewnątrz;
- sporządzanie sprawozdania z działalności Fundacji;
- sprawowanie zarządu majątkiem Fundacji;
- przyjmowanie darowizn, subwencji, spadków i zapisów;
- kupowanie i zdobywanie nieruchomości i ruchomości;
- ustalanie wielkości zatrudnienia i wysokości środków na wynagrodzenie dla pracowników Fundacji;
- kierowanie bieżącą działalnością Fundacji i odpowiadanie za realizację jej celów statutowych;
- organizowanie zbiórek i imprez publicznych, aukcji, loterii fantowych i bali dobroczynnych;
- ustalanie wewnętrznego regulaminu działania zarządu [Statut Fundacji „Jaś i Małgosia” 2002].

Rolą Rady Fundacji jest wyznaczanie rozwoju kierunków Fundacji, zatwierdzanie sprawozdań finansowych oraz powoływanie członków zarządu.

Fundacja „Jaś i Małgosia” głównie zajmuje się dziećmi upośledzonymi intelektualnie, jednak jej celem, zgodnie ze statutem, jest:

-
- niesienie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin patologicznych i ubogich,
  - niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym, a w szczególności dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej,
  - udzielanie pomocy placówkom wychowawczym i opiekuńczo-wychowawczym,
  - udzielanie pomocy w kształceniu dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych i ubogich oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
  - integracja dzieci i młodzieży ze zdrową częścią społeczeństwa,
  - ochrona i promocja zdrowia,
  - promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
  - wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym także wśród niepełnosprawnych,
  - realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans życiowych tych osób.

Fundacja „Jaś i Małgosia” osiąga swoje cele poprzez:

- organizowanie i finansowanie świetlic środowiskowych, zajmujących się dziećmi i młodzieżą z rodzin ubogich i patologicznych,
- dożywianie dzieci i młodzieży z rodzin ubogich i patologicznych,
- zakup odzieży, obuwia, pomocy naukowych oraz artykułów pierwszej potrzeby dla dzieci i młodzieży z rodzin patologicznych i ubogich oraz osobom będącym w takiej potrzebie,
- organizowanie i finansowanie rehabilitacji oraz turnusów rehabilitacyjnych i obozów integracyjnych dla dzieci i młodzieży,
- organizowanie i finansowanie imprez sportowych i rekreacyjnych,
- dofinansowanie placówek wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych,
- zakup niezbędnych leków dla osób potrzebujących,
- prowadzenie zajęć terapeutycznych i artystycznych,
- działalność fizjoterapeutyczną w zakresie masażu leczniczego, fizykoterapii, terapii ruchowej i hydroterapii,
- organizowanie szkoleń, warsztatów i konferencji,
- działalność wydawniczą z zakresu: ochrony i promocji zdrowia, aktywizacji zawodowej oraz wspierania przedsiębiorczości,
- działalność z zakresu pomocy społecznej.

Fundacja może również wspierać działalność osób fizycznych i prawnych, prowadzących działalność zbieżną z jej celami. Jeśli zajdzie taka potrzeba, może zatrudniać pracowników na podstawie umowy o pracę lub innego stosunku prawnego, którzy będą niezbędni do realizacji zadań statutowych. Fundacja „Jaś i Małgosia” może udzielać pomocy finansowej lub rzeczowej, zarówno na wniosek osoby potrzebującej, jak i z własnej inicjatywy, jeżeli stwierdza taką konieczność.

Dochody Fundacji, zgodnie ze statutem pochodzą z:

- subwencji osób prawnych,
- dochodów ze zbiórek i imprez publicznych,
- dochodów z majątku nieruchomego i ruchomego,
- dochodów z aukcji, loterii fantowych, bali dobroczynnych,
- darowizn, spadków, zapisów,
- prowadzenia odpłatnej działalności pożytku publicznego.

Szkoła Fundacji „Jaś i Małgosia” jako placówka wspierająca rozwój dziecka z upośledzeniem i intelektualnym

Szkoła Fundacji „Jaś i Małgosia” to jedyne takie: szkoła podstawowa oraz gimnazjum dla dzieci upośledzonych intelektualnie w Łodzi. Ich założeniem jest, aby nie oceniać uczęszczających do nich dzieci, a wszyscy, którzy tu pracują, dążą do rozwijania umiejętności dzieci oraz przygotowania je do samodzielnego życia. Szkoła została otwarta 1 września 2008 roku i mieści się w tym samym budynku, co Fundacja, czyli przy ul. Tatrzańskiej 105 w Łodzi. Pełna nazwa placówki to Niepubliczna Szkoła Podstawowa Specjalna Fundacji Pomocy Dzieciom „Jaś i Małgosia” (SPS Fundacji „Jaś i Małgosia”). Do szkoły mogą uczęszczać dzieci upośledzone umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim oraz z niepełnosprawnością sprzężoną. Pomimo, iż szkoła należy do placówek niepublicznych, to nauka w niej jest nieodpłatna. Na budżet szkoły składają się: dotacje ustalone na podstawie odrębnych przepisów i przekazywane przez JST, wpływy ze zbiórek publicznych, zapisów i darowizn oraz inne wpływy.

Organami szkoły są: Dyrektor, Rada Pedagogiczna, Samorząd Uczniowski oraz Rada Rodziców. Wszystkie organy szkoły działają w porozumieniu z Dyrektorem szkoły, według własnych kompetencji i współdziałają ze sobą, aby zapewnić jak największą efektywność procesu dydaktyczno-wychowawczego. Dyrektor szkoły stanowi najwyższą władzę w szkole, natomiast organem prowadzącym szkołę jest Zarząd Fundacji „Jaś i Małgosia” i to on odpowiada za poprawność jej działań wobec obowiązujących przepisów.

Czynnikiem decydującym o przydziale uczniów do określonej grupy nie jest wiek, lecz podobne możliwości edukacyjne. Z tego względu na terenie szkoły mogą działać oddziały:

- dla dzieci upośledzonych w stopniu lekkim,
- dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym, znacznym i z niepełnosprawnością sprzężoną, zwane zespołami edukacyjno-terapeutycznymi,
- dla dzieci upośledzonych w stopniu głębokim, zwane zespołami rewalidacyjno-wychowawczymi.

Liczba uczniów w wyżej wymienionych grupach może wynosić od dwóch do czterech – w zespołach rewalidacyjno-wychowawczych, od czterech do ośmiu w zespołach edukacyjno-terapeutycznych oraz od czterech do dwunastu w grupach dla dzieci z lekkim upośledzeniem intelektualnym. Dodatkowym atutem nauczania w SPS Fundacji „Jaś i Małgosia” jest możliwość zatrudnienia do każdego oddziału osoby wspomagającej nauczyciela. To bardzo ważne, ponieważ dzieci z upośledzeniem wymagają poświęcania im większej ilości czasu oraz okazywanie większej cierpliwości w procesie wychowawczo-edukacyjnym. W szkole odbywają się obowiązkowe dla wszystkich uczniów zajęcia edukacyjne, zaś dodatkowo na każdym poziomie nauczania przysługuje dzieciom dziesięć godzin zajęć specjalistycznych. Mogą to być zajęcia logopedyczne, rehabilitacyjne lub inne, w zależności od potrzeb.

Warsztaty Terapii Zajęciowej jako forma aktywności osób upośledzonych intelektualnie

We wrześniu 2004 roku Fundacja „Jaś i Małgosia” rozpoczęła prowadzenie Dziennego Centrum Aktywności Społecznej, a rok później, 15 listopada 2005 roku, Centrum to przekształciło się w Warsztaty Terapii Zajęciowej Fundacji „Jaś i Małgosia”. Wówczas spełniło się, jak podaje prezes fundacji, pierwsze marzenie założycieli Fundacji, czyli zapewnienie osobom niepełnosprawnym miejsca, w którym będą mogły w dorosłym życiu doskonalić swoje umiejętności bądź też nabywać zupełnie nowe oraz radzić sobie z wyzwaniem dnia codziennego. Obecnie Warsztaty mieszczą się w Łodzi przy ul. Tatrzńskiej 105. Tam prowadzone są zajęcia w ośmiu pracowniach warsztatowych: rehabilitacji, dramy, drewna, plastyki, tkactwa, rzeźby, gospodarstwa domowego oraz w pracowni komputerowej. W ciągu pięciu dni w tygodniu, przez osiem godzin dziennie, w pracowniach warsztatowych pracują jej uczestnicy, którzy na zajęcia dojeżdżają samodzielnie albo korzystają z transportu zaproponowanego przez Warsztaty.

W Warsztacie funkcjonuje Rada Programowa, której przewodniczy Kierownik Warsztatów. Poza nim w skład Rady wchodzi: instruktorzy terapii

zajęciowej, odpowiedzialni za realizację zajęć w poszczególnych pracowniach, instruktorzy odpowiedzialni za realizację innych form zajęć, pracownicy socjalni, rehabilitanci, psychologzy. W posiedzeniach Rady mogą dodatkowo uczestniczyć wszystkie osoby, których obecność może być pomocna w określeniu optymalnych rozwiązań dotyczących problemów uczestników, np. sami uczestnicy Warsztatów, członkowie ich rodzin, opiekunowie prawni czy też przedstawiciele Fundacji. Zadaniem Rady są przede wszystkim działania, które dotyczą uczestników – od przeprowadzenia procedury kwalifikującej do uczestnictwa w Warsztatach, poprzez czuwanie nad ich pracą i postępami w rehabilitacji, do przeprowadzenia, jeśli to konieczne, postępowania związanego ze skreśleniem uczestników z listy WTZ.

W każdej pracowni odbywają się zajęcia w ramach Grup Terapeutycznych, maksymalnie pięcioosobowych. Za koordynowanie i realizację działań terapeutycznych odpowiedzialny jest Instruktor Prowadzący. Aby terapia przynosiła jak najlepsze efekty, Instruktor powinien uczestniczyć w pracach Rady Programowej, które zmierzają do opracowania lub weryfikacji aktualnie realizowanych Indywidualnych Programów Rehabilitacji uczestników. Ponadto powinien on prowadzić proces badawczy, zmierzający do sporządzenia przez psychologa diagnozy funkcjonalnej uczestników grupy terapeutycznej, jak również powinien być wsparciem dla uczestników w każdej sytuacji oraz współpracować z ich rodzinami. Częścią działań terapeutycznych jest trening ekonomiczny, który polega na otrzymywaniu przez uczestników comiesięcznych środków finansowych, które wykorzystywane są zgodnie z potrzebami każdego uczestnika. Wysokość wypłacanej kwoty ustala Rada Programowa, a jest ona uzależniona między innymi od: comiesięcznej frekwencji uczestnika, jego zaangażowania, systematyczności w pracy, przestrzegania obowiązujących norm oraz zasad w Warsztatach. Kwota ta nie może jednak wynosić więcej niż 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Każdy uczestnik traktowany jest z szacunkiem oraz otrzymuje pełną informację na temat swojego uczestnictwa w zajęciach. Ma on prawo do udziału w pracach związanych z tworzeniem Indywidualnego Programu Rehabilitacji oraz do pomocy personelowi w realizacji programu rehabilitacji w procesie terapii. Wytwarzane w pracowniach prace są następnie sprzedawane na kiermaszach.

Uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej Fundacji „Jaś i Małgosia”, realizują projekt „Teatr bez kurtyny”, który jest dofinansowywany z Funduszu dla organizacji pozarządowych w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. „Teatr bez kurtyny” pokazuje, jak wielkich rzeczy mogą dokonać ludzie, którzy często zabijają czas, licząc okruchy na obrusie, malując palcem po szybie, sprawdzając, ile kanałów ma telewizor. Niepełnosprawni aktorzy chcą pokazać, że nie powinno się traktować ich z góry, lekceważyć czy naruszać ich god-

ności. „Wszyscy jesteśmy nienormalni” to tytuł jednego z przedstawień „Teatru bez kurtyny”, które miało swoją premierę w kwietniu 2008 roku w łódzkiej Manufakturze.

Podsumowanie

Fundacja „Jaś i Małgosia” zajmuje się opieką nad osobami upośledzonymi intelektualnie i stara się sprostać wszystkim ich wymaganiom. Poprzez prowadzenie Szkoły Podstawowej i Gimnazjum dla Dzieci Niepełnosprawnych Fundacji „Jaś i Małgosia”, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz wielu innych działań i przedsięwzięć pragnie zapewnić ciągłość aktywizacji osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Składam podziękowanie pani mgr Agnieszce Rogalskiej za udostępnienie materiałów dotyczących funkcjonowania Fundacji „Jaś i Małgosia”.

Mariola Świdarska

Streszczenie

Fundacja „Jaś i Małgosia” funkcjonuje od 2002 roku, zajmując się opieką nad osobami upośledzonymi intelektualnie (szczególnie dziećmi). Dzięki prowadzeniu Szkoły Podstawowej, Gimnazjum dla Dzieci Niepełnosprawnych, Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz wielu innych działań i przedsięwzięć, zapewnia ciągłość aktywizacji osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Słowa kluczowe: Fundacja „Jaś i Małgosia”, wspieranie rozwoju, aktywizacja.

Summary

Foundation “Hansel and Gretel” has been operating since 2002, taking care of mentally disabled people (especially children). Keeping Grammar School, Middle School for Disabled Children, Occupational Therapy Workshops and many other activities and projects, ensure continuity of activation of people with intellectual disabilities.

Key-words: Foundation “Hansel and Gretel”, supporting the development, activation.

Bibliografia

Cioch H. (1995), *Fundacje w ujęciu prawa polskiego*, Lublin.

Lalak D., Pilch T. (1999), *Elementarne pojęcia pedagogiki społecznej pracy socjalnej*, Warszawa.

Laskowska L. (2005), *Rozwój sektora pozarządowego jako odpowiedź na rosnące potrzeby społeczne wobec instytucji pomocowych* [w:] B. Kromolicka (red.), *Wolontariat w obszarze humanistycznych wyzwań opiekuńczych*, Akapit, Toruń.

Lasocik Z. (1994), *Kilka uwag o roli organizacji pozarządowych w państwie demokratycznym*, Warszawa.

Sękowska Z. (1998), *Wprowadzenie do pedagogiki specjalnej*, Warszawa.

Słupska K. (2005), *Udział organizacji pozarządowych w tworzeniu szans życiowych współczesnej młodzieży*, [w:] B. Kromolicka (red.), *Praca socjalna w organizacjach pozarządowych. Z problemów działania i kształcenia*, Akapit, Toruń.

Suski P. (2006), *Stowarzyszenia i fundacje*, LexisNexis, Warszawa.

Tarkowska E. (1997), *Ludzie w instytucji totalnej. Przypadek domów pomocy społecznej w Polsce* [w:] A. Gustavsson, E. Zakrzewska-Manterys (red.), *Upośledzenie w społecznym zwierciadle*, Warszawa.

Wyczesany J. (2005), *Pedagogika upośledzonych umysłowo*, Impuls, Kraków.

Zabłocki K. J. (2003), *Upośledzenie umysłowe – wybrane zagadnienia edukacji i terapii*, Płock.

Załuska M., Boczoń J. (1998), *Organizacje pozarządowe w społeczeństwie obywatelskim*, Katowice.

www.jasmalgosia.pl.